

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
tel. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x
e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/9209/2017
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/SU/1620/2016

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 31. 8. 2016 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Československá obchodní banka, a. s., IČO 00001350, se sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka BXXXVI 46 (dále jen „Instituce“), vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o určení neplatnosti smluvního ujednání smlouvy o úvěru č. ■ o splacení dluhu ze smlouvy o kreditní kartě č. ■ a náhradě škody ve výši 122.486,76 Kč, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1 Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá určení neplatnosti ujednání o splacení dluhu ze smlouvy o kreditní kartě ve smlouvě o úvěru, kterou Navrhovatel konsolidoval své závazky z úvěrových vztahů, protože toto ujednání uzavřel s Institucí v omylu, a zároveň se domáhá náhrady škody, kterou mu tím Instituce způsobila.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel uzavřel s Institucí dne 22. 1. 2016 smlouvu o úvěru ČSOB flexi konsolidace č. ■, na základě které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli úvěr ve výši 186.000 Kč a Navrhovatel se zavázal splácet tento úvěr 96 měsíčními splátkami ve výši 2.527 Kč (dále jen „Smlouva o konsolidaci“).

Finanční arbitr pro účely řízení dále zjistil, že Navrhovatel uzavřel se společností Citibank Europe plc, číslo registrace 132781, se sídlem North Wall Quay 1, Dublin 1, Irská republika, podnikající v České republice prostřednictvím odštěpného závodu zahraniční právnické osoby Citibank Europe plc, organizační složka, IČO 28198131, se sídlem Bucharova 2641/14, 158 02 Praha 5 – Stodůlky (dále jen „společnost Citibank Europe plc“) smlouvu o kreditní kartě č. ■ (dále jen „Kreditní karta“), resp. (dále jen „Smlouva o kreditní kartě“).

Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože nezjistil, že by Navrhovatel ve smluvním vztahu s Institucí nevystupoval jako

fyzická osoba, která nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak definují spotřebitele hmotněprávní předpisy.

Instituce je bankou podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a mezi její hlavní činnosti patří podle § 1 odst. 1 písm. b) tohoto zákona poskytování úvěrů. Instituce je oprávněna k výkonu této činnosti na základě licence udělené Českou národní bankou. Instituci jako věřitele ze Smlouvy o konsolidaci tedy finanční arbitr považuje za instituci ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi.

Smlouva o konsolidaci představuje smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, a která byla uzavřena za účinnosti zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 43/2013 Sb. (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“).

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor mezi spotřebitelem a věřitelem při poskytování spotřebitelského úvěru v souladu s ustanovením § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s ustanovením § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle ustanovení § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

2 Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel potvrzuje, že uzavřel s Institucí Smlouvu o konsolidaci „*úvěrů dvou bank: ČSOB a Citibank. Konsolidace zahrnovala různé typy úvěrů: dlouhodobé, krátkodobé a povolené přečerpání /které nebylo čerpáno v plné výši, podobně i kreditka/.*“

Navrhovatel tvrdí, že „*[c]elkem úvěry bez kreditní karty činily v lednu 2016 částku 127457,09 Kč u Citibank a 45126,52 u ČSOB celkem tedy 172583,61 Kč. Po připočtení poplatků za předčasné splacení celkem 176000,00Kč. Tak bylo na pobočce dohodnuto a v tomto duchu aniž by mě banka informovala o tom, že do konsolidace zahrnula i kreditní kartu ke zrušení, byly podepsány smlouvy.*“ Navrhovatel dále tvrdí, že následnou kontrolou smlouvy zjistil, že Instituce do konsolidace zahrnula i dluh ze Smlouvy o Kreditní kartě a že tuto skutečnost potvrdila i pracovnice na pobočce, s tím že do konsolidace zahrnula zůstatek asi 11.000,00 Kč na Kreditní kartě.

Navrhovatel argumentuje, že „*banka zřejmě z nedostatku místa ve smlouvě sloučila úvěry v Citibank do jedné částky a k tomu přidala částku 11460,- Kč. Protože jsem nevyslovil požadavek konsolidace kreditní karty, neočekával jsem, že by konsolidace zahrnovala kreditní kartu a smlouvu jsem 22.1.2016 podepsal.*“ Navrhovatel tvrdí, že ho tím Instituce uvedla v omyl.

Navrhovatel tvrdí, že se zahrnutím Kreditní karty do konsolidace nesouhlasil a „*šel jsem na pobočku, abych jim to sdělil.*“ Navrhovatel tvrdí, že „*uvedenou konsolidaci jsem odmítl s tím, že splatím ze svých prostředků alespoň nevýhodné malé úvěry. Vložil jsem si na účet tedy 30000,- Kč. Ústní odmítnutí konsolidace jsem považoval za dostatečné, ale ještě týž samý den mi volala pracovnice z banky, že se konsolidace spustila. Za měsíc mi zablokovali kreditní kartu. To už jsem byl ale mimo republiku a blokáce karty mi způsobila obrovské problémy ale i dodatečné náklady včetně úroků Citibank.*“

Navrhovatel namítá s odkazem na obchodní podmínky, že Instituce mohla konsolidaci zastavit, ale že místo toho „*zneužila mých podpisů na smlouvách a celou konsolidaci spustila poté, co mi odebrala z mých vlastních prostředků na účtě dalších 8268,13 Kč.*“

Navrhovatel proto požaduje po Instituci náhradu škody ve výši 122.486,76 Kč.

3 Tvrzení Instituce

Instituce potvrzuje, že s Navrhovatelem uzavřela Smlouvu o konsolidaci a současně nárok Navrhovatele odmítá.

Instituce argumentuje, že v bodu 1.2. Smlouvy o konsolidaci, kterou Navrhovatel podepsal na pobočce, kde mu současně pracovník pobočky vysvětlil podmínky konsolidace, „je jednoznačně uvedeno, o které úvěry se v rámci konsolidace jedná a jak budou splaceny. Ve výpisu z úvěrového účtu (...) k CITI LIFE KREDITNÍ KARTĚ (dále jen ‚KK Citibank‘) je na 1. straně uvedena informace o úvěrovém účtu v Citibank Europe plc (dále jen ‚Citibank‘) (■), variabilní symbol, aktuální zůstatek kreditní karty 11.459,56 Kč (v předmětné smlouvě je požadavek na uhrazení částky 11.460 Kč) a na 3. straně výpisu uvedena informace o splátkovém programu ‚Hotovost na zavolanou‘ (jistina 10.952,33 Kč) a ‚Extra hotovost na zavolanou‘ (jistina 118.446,26 Kč). V předmětné smlouvě je požadavek na uhrazení částky 129.398 Kč (10.952,33 Kč + 118.446,26 Kč = 129.398,59 Kč). ČSOB tak postupovala zcela v souladu s předmětnou smlouvou, kterou Navrhovatel podepsal a souhlasil s jejím obsahem.“

Instituce tvrdí, že poté, co Navrhovatel zpochybnil platnost Smlouvy o konsolidaci, nabídla mu možnost odstoupení od této smlouvy, ale Navrhovatel této možnosti nevyužil.

Instituce namítá, že ze Smlouvy o konsolidaci bylo naprosto zřejmé, jakých úvěrů se konsolidace týká a že Navrhovatel s tím souhlasil, což stvrdil svým podpisem této smlouvy. Instituce namítá, že pokud Navrhovatel tvrdí, že teprve následně zjistil, že konsolidace zahrnuje i dluh z Kreditní karty, mohl využít svého práva odstoupení od Smlouvy o konsolidaci, bodu 1.6., kdy se lhůta pro odstoupení prodlužuje na 30 dní, přičemž jedinou podmínkou pro odstoupení byla písemná forma, což bylo ve Smlouvě o konsolidaci výslovně ujednáno.

Instituce k závazku ze Smlouvy o Kreditní kartě namítá, že sám Navrhovatel podal a podepsal Žádost o předčasné splacení/výpověď smlouvy, s tím, že ze strany Dožádané právnické osoby byla tato výpověď Navrhovateli potvrzena a zároveň byl poučen o jejích důsledcích.

Instituce tvrdí, že Navrhovatel v období od podpisu Smlouvy o konsolidaci do realizace čerpání dne 2. 2. 2016 „z běžného účtu realizoval několik transakcí. Protože nebyl na běžném účtu dostatek prostředků, došlo (...) ke dni 27. 1. 2016 k čerpání limitu účtu povoleného přečerpání. Dne 2. 2. 2016 byla na běžný účet Navrhovatele připsána příchozí platba ve výši 30.000 Kč. Po připsání platby na běžný účet došlo k automatickému splacení dluhu vedeném na účtu povoleného přečerpání, který k 2. 2. 2016 činil 16.245,91 Kč.“

4 Tvrzení a podklady předložené Dožádanou právnickou osobou

Finanční arbitr z úřední činnosti zjistil, že společnost Citibank Europe plc, se kterou Navrhovatel uzavřel Smlouvu o kreditní kartě, uzavřela s Dožádanou právnickou osobou dne 5. 1. 2016 smlouvu o prodeji a koupi části závodu, na základě které pohledávku za Navrhovatelem ze Smlouvy o kreditní kartě nabyla Dožádaná právnická osoba.

Dožádaná právnická osoba tvrdí, že závazek Navrhovatele ze Smlouvy o kreditní kartě „trvá i přes přijetí částek ve výši 11.460 Kč a 129.398 Kč“, když přijetí těchto částek „nebylo dostatečné pro vyrovnání Navrhovatelových závazků vůči Raiffeisenbank a.s.“ Dožádaná právnická osoba dodává, že dluh Navrhovatele vůči Dožádané právnické osobě „činí ke dni 7. 12. 2016 částku ve výši 21.220,83 Kč.“

5 Pokus o smír

Finanční arbitr v souladu s ustanovením § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu. Navrhovatel ani Instituce se k možnosti smírného řešení sporu nevyjádřili. Smírného řešení se proto mezi stranami sporu před vydáním tohoto rozhodnutí finančnímu arbitrovi nepodařilo dosáhnout.

6 Právní posouzení

Finanční arbitr podle ustanovení § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora Evropské unie. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Předmětem sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je nárok Navrhovatele na náhradu škody ve výši 122.486,76 Kč, tj. částka 8.268,13 Kč jako navýšení prostředků nad rámec konsolidace, které byly strženy z účtu Navrhovatele bez jeho souhlasu; částka 7.476,31 Kč jako částka úroků z Kreditní karty po jejím zablokování; částka 6.500,- Kč jako ušlé City Life premie za poslední rok od konsolidace; částka 24.000,- Kč jako částka důchodového připojištění, kterou nebyl Navrhovatel schopen platit po provedené konsolidaci vzhledem ke krytí ostatních škod; částka 75.000,- Kč + 9,9% p.a. jako částka úvěru, kterým Navrhovatel kompenzoval škody po konsolidaci; částka 1.090,32 Kč jako pokuta a úroky kvůli zpoždění při splácení konsolidace a částka 152,- Kč jako náklady na poštovné u doporučených dopisů adresovaných Instituci. Navrhovatel se náhrady této škody domáhá po Instituci s tím, že Smlouva o konsolidaci v části týkající splacení úvěrových závazků Navrhovatele je neplatná pro omyl na straně Navrhovatele, protože Instituce ve Smlouvě konsolidaci sloučila všechny úvěry Navrhovatele u společnosti Citibank Europe plc do jedné částky, včetně úvěru ze Smlouvy o Kreditní kartě, ačkoli Navrhovatel tuto smlouvu konsolidovat nechtěl.

6.1 *Rozhodná právní úprava*

Smlouva o konsolidaci je úvěrovou smlouvou podle ustanovení § 2395 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), který stanoví, že „[s]mlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.“ a smlouvou spotřebitelskou ve smyslu § 1810 a násl. občanského zákoníku, když na jedné straně stojí Instituce jako podnikatel a na druhé straně Navrhovatel jako spotřebitel.

Smlouva o konsolidaci je zároveň smlouvou o spotřebitelském úvěru v režimu zvláštní úpravy zákona o spotřebitelském úvěru, neboť podle ustanovení § 9 odst. 2 věty první občanského zákoníku platí, že „[s]oukromá práva a povinnosti osobní a majetkové povahy se řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy“.

Od 1. 12. 2016 nahradil zákon o spotřebitelském úvěru zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „nový zákon o spotřebitelském úvěru“); podle § 164 tohoto zákona však platí, že „[n]ení-li dále stanoveno jinak řídí se práva a povinnosti ze smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dosavadními právními předpisy.“; protože Smlouvu o konsolidaci uzavřeli Navrhovatel a Instituce před účinností nového zákona o spotřebitelském úvěru, práva a povinnosti z ní vyplývající řídí výhradně zákonem o spotřebitelském úvěru, tím není dotčeno subsidiární použití občanského zákoníku v otázkách, které zákon o spotřebitelském úvěru neupravuje, protože platí, že zákon o spotřebitelském úvěru je vůči občanskému zákoníku ve vztahu speciality a použití právních norem v něm obsažených má přednost před použitím právních norem obsažených v občanském zákoníku.

Rozhodnou úpravou pro posouzení neplatnosti smluvního ujednání Smlouvy o konsolidaci a požadované náhradu škody je občanský zákoník.

6.2 Skutková zjištění

Finanční arbitr má ze souhlasných tvrzení stran sporu a ze shromážděných podkladů za prokázané, že:

- a) Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 22. 1. 2016 Smlouvu o konsolidaci;
- b) Navrhovatel v Žádosti o konsolidaci uvedl jako úvěrové závazky ke konsolidaci Smlouvou o konsolidaci závazek ve výši 0 Kč s číslem účtu „■ Typ úvěru 1320“, závazek ve výši 2.625,36 Kč s číslem účtu „■ Typ úvěru 710“, závazek ve výši 34.659,04 Kč s číslem účtu „■ Typ úvěru 712“, závazek ve výši 129.398,00 Kč s číslem účtu „■ Typ úvěru Neúčelový SÚ“ a závazek ve výši 11.460,00 Kč s číslem účtu „■ Typ úvěru Kreditní karta“. Tuto Žádost o konsolidaci pak Navrhovatel podepsal dne 22. 1. 2016;
- c) podle úvodního odstavce Smlouvy o konsolidaci „Klient (rozuměj Navrhovatel) může od Smlouvy odstoupit bez uvedení důvodů ve lhůtě 14 dnů ode dne uzavření Smlouvy. Odstoupení od Smlouvy musí mít písemnou formu a musí v něm být uvedeno zejména jméno, příjmení, adresa trvalého pobytu, datum narození Klienta a identifikace Smlouvy. Lhůta pro odstoupení je považována za zachovanou, je-li odstoupení odesláno ČSOB (rozuměj Instituce) v listinné podobě nejpozději v poslední den lhůty“;
- d) podle článku I.2. Smlouvy o konsolidaci „ČSOB poskytne Klientovi po splnění všech smluvních podmínek peněžní prostředky formou spotřebitelského úvěru do celkové výše úvěrového limitu 186000,00Kč, slovy stoosmdesát tisíc korun českých (dále jen ‚Úvěrový limit‘). Peněžní prostředky mohou být čerpány ode dne 25. 01. 2016 a nejvýše do dne 17. 02. 2016 (dále jen ‚Poslední den období čerpání‘), pokud jsou v příslušný den čerpání splněny všechny smluvní podmínky. ČSOB poskytuje úvěr Klientovi: a) účelově na předčasné splacení všech peněžních závazků Klienta vyplývajících ze smlouvy uzavřené mezi Klientem a ČSOB – ze smlouvy číslo ■ uzavřené dne 16.07.2013 ve výši zůstatku jistiny včetně naběhlých úroků a/nebo poplatků, který ke dni podání žádosti činil 0 Kč plus úroky a/nebo poplatky úvěru od podání žádosti do data jeho splacení převodem na účet číslo ■; “dále závazku ze Smlouvy o úvěru 3 ve výši 2625,36 Kč, závazku ze Smlouvy o úvěru 4 ve výši 34.659,04 Kč, „b) účelově na předčasné splacení všech peněžních závazků Klienta vyplývajících ze smlouvy uzavřené mezi Klientem a společností – Citibank Europe plc, organizační složka, ve výši 129398.00 Kč převodem na účet číslo ■, variabilní symbol ■; - Citibank Europe plc, organizační složka, ve výši 11460.00 Kč převodem na účet číslo ■, variabilní symbol ■; c) bezúčelově ve výši případného rozdílu mezi Úvěrovým limitem a součtem závazků Klienta uvedených v bodu I.2. písmeno a) navýšených o případné úroky a/nebo poplatky, případně snížených o skutečně splátky od data podání žádosti a

součtem závazků Klienta uvedených v bodu I.2. písmeno b). Bezúčelovou část ČSOB poskytne Klientovi převedením na účet Klienta číslo ■ vedeného na jméno: JIŘI HEMMER; Klient tímto žádá o převedení peněžních prostředků na účty uvedené v bodu I.2. do celkové výše Úvěrového limitu.

- e) podle článku I.2. čtvrtého odstavce Smlouvy o konsolidaci „Klient je povinen ČSOB do 60 kalendářních dnů od Posledního dne období čerpání předložit na pobočce ČSOB, kde byl úvěr poskytnut, originál potvrzení o tom, že došlo k úplnému splacení peněžitých závazků Klienta uvedených v bodu I.2 písmeno b)“;
- f) článek 9 Obchodních podmínek, s názvem „Oprávnění ČSOB“, upravuje oprávnění Instituce pro případ, že „nastane skutečnost, která znamená či vyvolá podstatnou změnu podmínek, za nichž byla Smlouva uzavřena, a která může podle posouzení ČSOB ohrozit včasné a úplné splnění závazků Klienta“, kterými podle demonstrativního výčtu článku 9.1 jsou především prodlení dlužníka, porušení smlouvy ze strany dlužníka aj. Podle článku 9.2 je pak Instituce oprávněna omezit nebo zastavit čerpání úvěru, provést blokaci veškerých účtů dlužníka vedených u Instituce, realizovat zajištění dluhu z úvěrové smlouvy aj.;
- g) podle Výpisu ke Kreditní kartě dluh z Kreditní karty činil za poslední zúčtovací období před podáním Žádosti o konsolidaci, tj. od 4. 11. 2015 do 3. 12. 2015, celkem 11.459,56 Kč;
- h) Navrhovatel podepsal dne 22. 1. 2016 Výpověď Smlouvy o kreditní kartě;
- i) podle Výpisu z kontokorentního účtu Navrhovatel v období po uzavření Smlouvy o konsolidaci, tj. od 22. 1. 2016, čerpal finanční prostředky ze Smlouvy o úvěru 2 v následujících transakcích:
 - 1. dne 27. 1. 2016 částku ve výši 11.105,36 Kč,
 - 2. dne 27. 1. 2016 částku ve výši 2.000 Kč,
 - 3. dne 30. 1. 2016 částku ve výši 113 Kč,
 - 4. dne 31. 1. 2016 částku ve výši 27,55 Kč a
 - 5. dne 1. 2. 2016 částku ve výši 3.000 Kč, v součtu částku ve výši 16.245,91 Kč;
- j) podle výpisu z Účtu Navrhovatele za období od 1. 2. 2016 do 29. 2. 2016 Instituce ve prospěch tohoto účtu zaúčtovala dne 2. 2. 2016 částku ve výši 30.000 Kč, a dne 2. 2. 2016 Instituce na vrub tohoto účtu zaúčtovala částku ve výši 16.245,91 Kč ve prospěch Kontokorentního účtu;
- k) Navrhovatel a Instituce dne 16. 7. 2013 uzavřeli Smlouvu o úvěru 2, na základě které Instituce poskytla Navrhovateli peněžní prostředky formou povoleného přečerpání do výše úvěrového limitu 20.000 Kč;
- l) podle článku II. odst. 3 Smlouvy o úvěru 2 „[s]placení povoleného přečerpání se uskutečňuje automaticky tím, jak Klient (rozuměj Navrhovatel) nakládá s peněžními prostředky na Účtu (rozuměj Účet Navrhovatele), tj. při převodu peněžních prostředků na Účet se je nejprve splacen vyčerpaný Úvěr“.

6.2.1 Výše dluhu ze Smlouvy o úvěru 2

Finanční arbitr z Tabulky transakcí a Výpisu z kontokorentního účtu zjistil, že Navrhovatel po uzavření Smlouvy o konsolidaci, tj. po 22. 1. 2016, čerpal ze svého bankovního účtu v rámci kontokorentního úvěru sjednaného Smlouvou o úvěru 2 finanční prostředky, které ke dni 2. 2. 2016 činily dluh ve výši 16.245,91 Kč. Finanční arbitr zjistil, že Instituce po připsání částky

30.000 Kč na Účet Navrhovatele dne 2. 2. 2016 provedla úhradu tohoto dluhu ze Smlouvy o úvěru 2.

Finanční arbitr nezjistil, že by postup Instituce, kdy přednostně po připsání finančních prostředků na Účet Navrhovatele uhradila stávající dluh ze Smlouvy o úvěru 2, byl v rozporu s dohodou Navrhovatele a Instituce jako smluvních stran této smlouvy podle článku II. odst. 3 Smlouvy o úvěru 2. Prostředky ve výši 16.245,91 Kč tedy Instituce neodepsala z Účtu Navrhovatele v souvislosti se Smlouvou o konsolidaci.

Instituce převedla nevyčerpanou část jistiny z této smlouvy, tj. částku ve výši 7.977,78 Kč, na Účet Navrhovatele, jak si strany sporu sjednaly v článku I.2. písm. c) Smlouvy o konsolidaci.

Rozdíl mezi zbývajícím nevyčerpanou jistinou ze Smlouvy o konsolidaci ve výši 7.977,78 Kč, a dluhem ze Smlouvy o úvěru 2 ve výši 16.245,91 Kč v posledním zúčtovacím období, činí částku výši 8.268,13 Kč, jejíž náhrady se Navrhovatel domáhá.

Navrhovateli tak neschválí nárok na náhradu škody v částce 8.268,13 Kč, když tato částka představuje část dluhu ze Smlouvy o úvěru 2, kterou byl Navrhovatel povinen uhradit Instituci podle článku II. odst. 3 Smlouvy o úvěru 2 ke dni ukončení smluvního vztahu z této smlouvy, ponížený o zbývajícím nevyčerpanou část jistiny ze Smlouvy o konsolidaci.

Finanční arbitr tak nemůže přisvědčit tvrzení Navrhovatele a posuzovat částku ve výši 8.268,13 Kč jako nárok na náhradu škody, neboť postup Instituce byl zcela po právu.

6.2.2 Platnost smluvního ujednání o konsolidaci dluhu ze Smlouvy o kreditní kartě

Finanční arbitr nemůže přisvědčit tvrzení Navrhovatele, že v okamžiku uzavření Smlouvy o konsolidaci nevěděl, že má být touto smlouvou předčasně splacen a ukončen závazek ze Smlouvy o Kreditní kartě, když tento závazek jednoznačně specifikoval v Žádosti o konsolidaci jako „Kreditní karta“ a současně podepsal v den uzavření Smlouvy o konsolidaci Výpověď Smlouvy o Kreditní kartě.

Podle § 583 občanského zákoníku platí, že „[j]ednal-li někdo v omylu o rozhodující okolnosti a byl-li v omyl uveden druhou stranou, je právní jednání neplatné.“

Nový občanský zákoník tedy stíhá jednání v omylu neplatností pouze za podmínky, že se jednalo o omyl v rozhodující okolnosti a jednajícím byl v omyl uveden druhou stranou. Obdobně upravoval jednání v omylu i zákon č. 40/1964 Sb., který nahradil občanský zákoník, a to v ustanovení § 49a. Judikaturu k tomuto ustanovení lze proto vztáhnout i na současnou právní úpravu. Obecné soudy zde dovodily, že neplatnost právního úkonu (jednání) nastupuje pouze v případě, že se jedná o tzv. omyl omluvitelný.

Finanční arbitr sdílí právní závěry Nejvyššího soudu České republiky, který ve svém rozhodnutí ze dne 19. 12. 2002, sp. zn. 30 Cdo 1251/2002, judikoval, že o „*omluvitelný omyl, kterým je pravidelně omyl jednajících osoby týkající se skutkových okolností (error facti), pak nepochybně nejde, byl-li omyl jednajících osoby zaviněn její nedbalostí při využití možnosti ověřit si skutečnosti rozhodné pro uskutečnění zamýšleného právního úkonu. Tj. jinak řečeno, o omyl, který lze omluvit, nepůjde tehdy, měla-li jednající, a omylu se pak dovolávající osoba, možnost se takovému omylu vyhnout vlastní pečlivostí při seznání skutečností pro uskutečnění právního úkonu rozhodujících. Nelze totiž akceptovat možnost, že by se bylo lze účinně dovolat neplatnosti pro omyl podle ustanovení § 49a obč. zák. za situace, kdy by omylu se dovolávající osoba zanedbala pro ni ve věci objektivně existující možnost přesvědčit se o pravém stavu věci, a bez příčiny se ve svém úsudku nechala mylně ovlivnit případnými dojmy, náznaky řešení, resp. hypotézami o vlastnostech předmětu zamýšleného právního úkonu.*“

O omluvitelný omyl se tak nemůže jednat v případě, že smluvní strana, která se dovolává omylu, jednala s nedostatečnou pečlivostí a nevěnovala danému právnímu jednání potřebnou pozornost.

Skutečnost, že Navrhovatel obsahu Žádosti o konsolidaci a Výpovědi Smlouvy o Kreditní kartě nevěnoval dostatečnou pozornost, totiž nemůže jít k tíži Instituce, když Navrhovatel svým podpisem vyjádřil s jejich obsahem souhlas. Omyl Navrhovatele o obsahu Smlouvy o konsolidaci tak může být pouze omylem neomluvitelným, neboť jej způsobil sám Navrhovatel svým neopatrným jednáním.

Na překážku tomuto závěru pak není ani to, že Žádost o konsolidaci měla formu předtištěného formuláře, na který Navrhovatel pouze připojil svůj podpis.

6.2.3 Povinnost Instituce zastavit konsolidaci

Pokud jde o Navrhovatelem tvrzené porušení čl. 9 Obchodních podmínek na straně Instituce, finanční arbitr zjistil, že toto smluvní ujednání zakládá právo Instituce omezit nebo zastavit čerpání úvěru pro případ, že bude Navrhovatel jako dlužník z úvěrové smlouvy v prodlení, případně že nebude plnit povinnosti stanovené v úvěrové smlouvě. Jelikož se však Navrhovatel nenacházel v prodlení ani neporušil smluvní ujednání Smlouvy o konsolidaci, Instituce nebyla na základě tohoto smluvního ujednání povinna zastavit konsolidaci. Smluvní ujednání upravuje pouze právo Instituce, nikoliv její povinnost, proto i kdyby se Navrhovatel do prodlení dostal, Instituce nebyla smluvně zavázána k tomu, aby čerpání úvěru omezila, případně zastavila.

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce porušila smluvně převzatou povinnost.

6.2.4 Náhrada škody

Občanský zákoník rozlišuje vznik odpovědnosti za škodu v souvislosti s porušením zákona, smluvní povinnosti nebo dobrých mravů. Podle § 2910 věty první občanského zákoníku „[š]kůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil.“ Podle § 2913 občanského zákoníku „[p]oruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.“ Podle § 2909 občanského zákoníku „[š]kůdce, který poškozenému způsobí škodu úmyslným porušením dobrých mravů, je povinen ji nahradit; vykonával-li však své právo, je škůdce povinen škodu nahradit, jen sledoval-li jako hlavní účel poškození jiného.“

Předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu jsou porušení právní povinnosti, vznik škody a existence příčinné souvislosti mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody, a dále zavinění. První tři předpoklady jsou objektivní povahy a musí být naplněny současně; čtvrtý předpoklad je povahy subjektivní.

Škoda představuje jakoukoli ztrátu na majetku, tj. škodu skutečnou (výše, o kterou se hodnota majetku snížila) a ušlý zisk (výše, o kterou se hodnota majetku nezvýšila, ačkoli měla). Poškozený musí nejen prokázat vznik škody, ale zároveň musí prokázat, že ke vzniku této škody došlo buď proto, že škůdce úmyslně porušil dobré mravy, nebo proto, že jednal nedbale, a tím porušil svou zákonnou povinnost, nebo proto, že porušil svou smluvní povinnost. To znamená, že mezi vznikem škody Navrhovatelem a jednáním Instituce musí existovat příčinná souvislost.

Pro dovození odpovědnosti za škodu musí být i v řízení před finančním arbitrem existence všech těchto předpokladů prokázána.

Porušení právní povinnosti je prvním předpokladem odpovědnosti za škodu. Jde o jednání v rozporu s objektivním právem, přičemž není rozhodné, zda jde o porušení právní povinnosti vyplývající z právního předpisu nebo o porušení právní povinnosti vyplývající ze smlouvy.

Finanční arbitr v tomto řízení nezjistil, že by Instituce porušila zákonnou nebo smluvně převzatou povinnost v souvislosti s konsolidací dluhu ze Smlouvy o Kreditní kartě prostřednictvím Smlouvy o konsolidaci. Finanční arbitr rovněž nezjistil, že by Instituce v souvislosti se Smlouvou o konsolidaci jednala s Navrhovatelem v rozporu s dobrými mravy.

Jelikož v řízení před finančním arbitrem nebylo prokázáno porušení právních povinností (ať již zákonných nebo smluvních) Instituce, a nebyl tedy splněn jeden z nezbytných předpokladů pro rozhodování o odpovědnosti Instituce za škodu, finanční arbitr se dalšími předpoklady vzniku odpovědnosti Instituce za škodu z důvodu procesní ekonomie již nezabýval. K tomu finanční arbitr odkazuje například na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 313/2003: „Vzhledem k tomu, že předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu podle ust. § 420 odst. 1 obč. zák. musí být splněny kumulativně a není-li splněn jeden z nich, odpovědnost nevzniká, není pochybením odvolacího soudu, že se uplatněným nárokem žalobců z hlediska dalších předpokladů odpovědnosti žalovaného za škodu nezabýval.“

7 K výrokům nálezu

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce uvedla Navrhovatele v omyl tím, že do konsolidace prostřednictvím Smlouvy o konsolidaci zahrnula i Smlouvu o kreditní kartě; finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel nevěnoval dostatečnou pozornost Žádosti o konsolidaci, ve které byl závazek ze Smlouvy o kreditní kartě specifikován, Výpovědi Smlouvy o kreditní kartě, ani následně smluvním ujednáním Smlouvy o konsolidaci.

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce neoprávněně navýšila konsolidaci prostřednictvím Smlouvy o konsolidaci o částku 8.268,13 Kč, když tato částka představovala dluh ze Smlouvy o úvěru 2, který Navrhovatel vyčerpal v období od podpisu Smlouvy o konsolidaci do skončení smluvního vztahu ze Smlouvy o úvěru 2.

Finanční arbitr nemůže v řízení stranit ani jedné ze stran sporu. Proto i když rozhodne v neprospěch spotřebitele, je to vždy rozhodnutí vydané podle nejlepšího vědomí a svědomí, spravedlivě a podle práva tak, aby spotřebitele nevystavil nákladnému soudnímu přezkumu; spotřebitel samozřejmě může u soudu požadovat přezkum rozhodnutí finančního arbitra, pokud se tak rozhodne.

Finanční arbitr na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u č e n í :

Účastník řízení může proti tomuto nálezu podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat do 15 dnů od jeho doručení tomuto účastníku řízení písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi, přičemž platí, že včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 15. 8. 2017

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr